Skolinspektionen

Beslut

2015-04-14

Dnr 44-2015:1258

Stiftelsen Montessoriskolan Centrum
Org.nr. 857206-6309
Rektor Montessoriskolan Centrum
rektor@montessoriskolancentrum.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn av Montessoriskolan Centrum belägen i Göteborgs kommun

Skolinspektionen
Box 2320, 403 15 Göteborg

Tillsyn i Montessoriskolan Centrum

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Montessoriskolan Centrum (857206-6309) under våren 2015. Montessoriskolan Centrum besöktes av Skolinspektionen mellan den 18 och 20 februari 2015. Skolinspektionen har i samband med tillsynen varit i kontakt med Göteborgs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Göteborgs stad SDN Centrum har i skrivelse, daterad den 26 januari 2015, redogjort för hur kommunen nyttjat rätten till insyn i verksamheten. Enligt redogörelsen har inga specifika frågor ställts till huvudmannen angående Montessoriskolan Centrums verksamhet. Montessoriskolan Centrums rektor deltar i stadsdelens nätverkssamtal. Vid dessa möten informerar rektor bland annat om sin verksamhet i allmänhet. Utöver detta har sektor Utbildning besökt skolan vid något tillfälle.

Måluppfyllelse och resultat

Skolverkets nationella statistik över resultaten från de nationella ämnesproven i svenska och matematik i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att en lägre andel av eleverna på Montessoriskolan Centrum nådde kravnivån jämfört med övriga skolor i riket.

Den nationella statistiken över resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 6 läsåret 2013/14 visar att samtliga elever nådde provbetygen A–E i ämnena svenska, matematik, engelska, fysik och samhällskunskap. Även i årskurs 9 nådde samtliga elever provbetygen A–E i ämnena svenska, matematik, engelska, kemi och religionskunskap läsåret 2013/14.

Av Skolverkets statistik framgår vidare att skolans genomsnittliga meritvärde för avgångselever år 2014 var 236,2 jämfört med 214,8 för riket. Det förelåg inga skillnader mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärden, 71 procent av flickorna nådde kunskapskraven i alla ämnen jämfört med 100 procent av pojkarna.

Samtliga elever var behöriga till gymnasieskolans yrkes- och studieförberedande program år 2014 jämfört med 86 procent för riket.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Anmärkning	2015-08-10
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-08-10
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist	

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Montessoriskolan Centrum genomförs med anledning av uppgifter som kommit till Skolinspektionens kännedom genom inkommen anmälan rörande bland annat bristande trygghet och studiero. Den regelbundna tillsynen var enligt tillsynsplanen förlagd till hösten 2015, men har tidigarelagts på grund av anmälan. Vid tillsynen framkommer inget annat än att det i huvudsak råder trygghet och studiero på lektioner och i gemensamhetsutrymmen. Lärare agerar under besökta lektioner utifrån en gemensam syn på regler och förhållningssätt som ska gälla enligt författningarna.

Resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att en lägre andel av eleverna på Montessoriskolan Centrum nådde kravnivån jämfört med övriga skolor i riket, medan alla elever i årskurserna 6 och 9 nådde provbetygen A–E i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och förbättra analysen av resultaten avseende både värdegrundsarbete och kunskapande. Skolan måste i sitt kvalitetsarbete bland annat analysera orsakerna till varför yngre elever inte når kunskapskraven i samma utsträckning som äldre elever och varför samtliga pojkar men endast 71 procent av flickorna i årkurs 9 nådde kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2013/14.

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna vid Montessoriskolan Centrum saknar tillgång till ett skolbibliotek, som kan användas för att stödja deras lärande och utveckling.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Montessoriskolan Centrum att senast den 10 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Montessoriskolan Centrum **inte** uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheten finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Huvudmannen ser till att eleverna har tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja deras lärande och utveckling.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 203-204 och s. 284) framgår att med skolbibliotek avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Regeringen ansåg att skolbiblioteken spelar en så viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen att det är motiverat med en egen bestämmelse i skollagen. I läroplanen anges att rektor har ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning bl.a. biblioteket.

Montessoriskolan Centrum saknar vid inspektionstillfället ett skolbibliotek. Enligt eleverna finns det hyllor med böcker i klassrummen, men det finns inget riktigt skolbibliotek. Eleverna uppger vidare att de ibland besöker stadsbiblioteket för att låna böcker.

Inför Skolinspektionens tillsyn har rektor lämnat in ett dokument "Handlingsplan för skolbiblioteket", som utgör en beskrivning av pågående planering av ett skolbibliotek som ska vara fullt utrustat i samband med läsårsstart i augusti 2015. Enligt handlingsplanen kommer huvudmannen Stiftelsen Montessoriskolan Centrum att göra en större investering under vårterminen 2015 innebärande inköp av både skön- och facklitteratur samt ett webbaserat skolbiblioteksystem. Huvudmannen kommer årligen att avsätta 100-150 kronor per elev för att förnya utbudet i skolbiblioteket och skolans specialpedagog har fått i uppdrag att vara skolbiblioteksansvarig, enligt handlingsprogrammet.

Styrelsen bekräftar i intervjun att man planerar att iordningsställa ett rum i lokalerna på Vasagatan och att man redan gjort en del investeringar i bokinköp till det nya biblioteket.

Utredningen visar att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek som till alla delar uppfyller författningarnas krav om att vara en gemensam ordnad resurs av medier och information som ingår i skolans pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteket ska vara beläget så att det praktiskt går att använda i undervisningen. Eleverna på Montessoriskolan Centrum har inte tillgång till ett bibliotek som fyller funktionen som skolbibliotek.

Motivering till föreläggande som ingripande

- Då Montessoriskolan Centrums verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Montessoriskolan Centrum en anmärkning. Stiftelsen Montessoriskolan Centrum ska senast den 10 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Montessoriskolan Centrum inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Rektor ska tillsammans med personalen, utifrån uppföljningen, analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

Motivering till bedömning av brist

Rektor ska enligt skollagen följa upp skolenhetens kunskapsresultat samt trygghet och studiero. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektor besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade utvecklingsåtgärderna.

Enligt rektor arbetar skolan sedan hösten 2014 efter ett "kvalitetshjul". Analyser av resultaten kommer att göras i slutet av läsåret, i juni. Löpande analyser av läroplansmål gällande normer och värden samt kunskapsutveckling ska göras av arbetslagen. Rektor får tillgång till resultat i verksamheten och diskuterar dessa med arbetslagsledarna. Uppnådda kunskapsresultat ska utvärderas i april och följas upp vid studiedagarna i juni. Inför klasskonferenser utvärderas också enskilda elevers kunskapsresultat och tas med till utvecklingssamtal med elever och föräldrar. Rektor kallar till elevvårdskonferenser kring elever som inte når målen. Kunskapsresultat analyseras arbetslagsvis, enligt rektor.

Elevhälsans representanter uppger att man inte deltagit i specifika diskussioner och analyser av elevernas kunskapsresultat, dock har man diskuterat resultaten gällande normer och värden i elevenkäten "Markör". Vid klasskonferenser i oktober, då alla lärare var med, gjordes uppföljningar av både kunskapsresultat och elevernas psykosociala välbefinnande. Vidare gjordes avstämningar strax före jul om de insatser som genomförts under hösten, enligt elevhälsans representanter.

Intervjuade lärare uppger att de är förtrogna med "kvalitetshjulet", som introducerats av rektor innevarande läsår. Dock har man inte specifikt analyserat skillnaderna i resultat mellan årskurserna 3, 6 och 9. Elevernas kunskapsutveckling gicks igenom vid klasskonferenser i oktober och en uppföljning ska göras i april samt en utvärdering i juni. Resultaten från utvärderingarna ska dokumenteras, enligt lärarna. Elevernas progression i kunskapsutvecklingen från åk 3 till 9 i relation till andra skolor är inte lärarna förtrogna med; den har inte diskuterats eftersom man inte använt sig av den offentliga statistiken vid uppföljningarna.

Styrelsen uppger i intervju att man via rektor följer upp skolans kunskapsresultat. Man har särskilt diskuterat elevernas läsutveckling det senaste året. Skolan har genomfört olika läsprojekt eftersom man sett brister i resultaten, enligt huvudmannen. Från ett tillfälle till ett annat har huvudmannen satt in extra resurser för att öka måluppfyllelsen.

Utredningen visar att Montessoriskolan Centrum innevarande läsår påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete genom att löpande följa upp läroplansmål och elevernas kunskapsutveckling. Dock framkommer att skolans personal inte tagit del av den nationella statistiken som underlag för de analyser av skolenhetens måluppfyllelse som bör ligga till grund för analyser och beslut om prioriteringar och utvecklingsinsatser.

Motivering till anmärkning som ingripande

Av Skolinspektionens utredning har inget annat framkommit än att huvudmannen påbörjat och genomför ett systematiskt kvalitetsarbete innebärande planering uppföljning och utveckling av utbildningen. Därmed bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas en anmärkning och ska åtgärda bristen.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Thomas Nilsson och juristen Anna-Lena Olsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Beslutsfattare

Gerhard Eriksson
Föredragande

Bilagor
Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Montessoriskolan Centrum

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens

arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Montessoriskolan Centrum

Montessoriskolan Centrum är en fristående grundskola med 225 elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. Huvudmannen startade skolverksamhet för årskurserna 1–6 läsåret 1993/94. Verksamheten utökades med årskurserna 7–9 läsåret 1995/96 och med förskoleklass läsåret 1997/98. Godkännandet omfattar således förskoleklass och grundskolans årskurser 1–9. Huvudmannen bedriver även förskola och fritidshem i anslutning till skolan. Genom beslut, dnr 1999:295, erhöll skolan den 12 februari 1999 rätt att utfärda betyg enligt bestämmelser för offentliga skolor. Enligt skollagen (2010:800) ska Montessoriskolan Centrum sätta betyg i samma utsträckning som övriga offentliga skolor.

Skolan är uppdelad i två skolavdelningar. Den ena avdelningen är belägen på Nedre Fogelbergsgatan och innehåller verksamhet som omfattar förskoleklass och årskurserna 1–5. Den andra avdelningen är belägen på Vasagatan och innehåller verksamhet som omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. På Vasagatan finns även skolledning och administration. Båda skolavdelningarna är inrymda i äldre flerfamiljshus. Flertalet av skolans elever är bosatta i Göteborg, men många elever kommer också från kranskommunerna.